Stenogrammid

XIII Riigikogu, III Istungjärk, infotund

Kolmapäev, 13.01.2016, 13:00

Toimetatud

13:00 Infotund
1. 13:01 Okupatsioonikahjude tasumise nõudest loobumine
2. 13:07 Kaevandamised
3. 13:12 Euroopa Kontrollikoja liikme kandidaat
4. 13:17 Eesti majanduse edendamine
5. 13:24 Riigireform
6. 13:32 Korteriühistute ning sooja- ja elektritootjate vahelistest lepingutest
7. 13:37 Välisministri võimekus kaitsta Eesti riigi huve
8. 13:46 Peaministri lennud
9. 13:54 Jäätmed kui teisene toore

13:00 Infotund

13:00 Esimees Eiki Nestor
Austatud Riigikogu! Austatud peaminister ja valitsusliikmed! Alustame infotundi. Kohaloleku kontroll, palun!
Kohaloleku kontroll
Infotunniks registreerus 59 Riigikogu liiget. Infotunnis osalevad valitsusliikmed on peaminister Taavi Rõivas, keskkonnaminister Marko Pomerants ning majandus- ja taristuminister Kristen Michal. Eilsel päeval avaldas soovi küsida kümme Riigikogu liiget, seetõttu on vastajatele võimalik esitada üks lisaküsimus.

---

1. 13:01 Okupatsioonikahjude tasumise nõudest loobumine

13:01 Esimees Eiki Nestor
Esimene küsimus on peaminister Taavi Rõivasele. Martin Helme, palun!

13:01 Martin Helme
Aitäh, härra spiiker! Härrad ministrid! Võib-olla olete kursis, et esmaspäeval vastas meile siin puldis arupärimisele välisminister Kaljurand, kellelt me uurisime, miks ta esineb Vene meedias väidetega, et Eesti riigil ei ole huvi või soovi saada okupatsioonikahjude eest mingit hüvitist. Välisminister esines küllaltki hämmastavate seisukohtadega ja tõi meie ette, kui ma võin öelda, kõige allaheitlikuma välispoliitilise hoiaku, mida ma oma elus näinud olen. Ta viitas korduvalt sellele, et tema on peaministriga kokku leppinud, et selline on Eesti seisukoht. Eesti riik on oma seisukoha fikseerinud Riigikogu 2004. aasta otsuses ja valitsuse 2005. aasta otsuses okupatsioonikahjude väljaselgitamise ja nõude esitamise kohta. Minu küsimus peaministrile on, kas need otsused praegusele valitsusele midagi ei loe või millal otsustati teistmoodi Riigikogu ja valitsuse tasandil.

13:02 Peaminister Taavi Rõivas
Kõigepealt, täpne on öelda, et ametisolev Vabariigi Valitsus ei ole kordagi neid teemasid ei ühte- ega teistpidi arutanud. Ja minul endal on veendumus, et nii kaua, kui mina olen valitsusjuht, me neid

teemasid ka ei tõstata. Perspektiivitute minevikunõuete asemel on Eesti riigi huvides ja ka Eesti inimeste huvides vaadata enesekindlalt tulevikku ja tegeleda sellega, kuidas tagada Eesti iseseisvuse kestmine läbi aegade. Ja see ongi see, mille nimel praegune valitsus pingutab.
Mis puutub suhetesse Venemaa Föderatsiooniga, siis juba 1992. aastal alustati riiklikke läbirääkimisi lepingute sõlmimiseks. 1994. aastal mäletatavasti jõuti ajalooliste kokkulepeteni väeüksuste väljaviimiseks kontrolljoone taha. See oli toona – ma usun, et enamik saalisolijaid mäletab seda – riigi jaoks absoluutne prioriteet, hädavajalik eeldus selleks, et Eesti inimesed saaksid ennast tunda omal maal kindlalt ja Eesti iseseisvus oleks taastatud. Sama lähenemist kinnitati piiriläbirääkimistel ka 1996. aastal, kui samuti ei esitatud Tartu rahulepingu järgsete alade tagasinõuet. Toona esindas minu mäletamist mööda Eesti Vabariigi huvisid teie erakonna esimees ja teile ka muidu hästi tuttav inimene.

13:04 Esimees Eiki Nestor
Martin Helme, täpsustav küsimus.

13:04 Martin Helme
Aitäh! Ka välisminister Kaljurand rääkis meile pika loo sellest, kuidas on peetud läbirääkimisi ja mida seal on kokku lepitud. See kõik ei puutu asjasse. Küsimus oli, millal on ära muudetud Riigikogu otsus või millal on valitsus otsustanud mitte täita varasemaid valitsuse otsuseid. Selgelt on aru saada, et neid ei ole muudetud. Te ütlete, et teie neid teemasid ei taha tõstatada. Aga mulle on arusaamatu, miks te lähete välja ja esinete seisukohaga, et meie riik ei soovi mingeid kompensatsioone. Kas te ei võiks lihtsalt jätta tulevastele valitsustele valikuvõimalust? Sest praegu käsitab Venemaa seda kui Eesti loobumist. Ja te olete meilt ka ära võtnud võimaluse küsida midagi tulevikus, kui Eestil on ehk kindlameelsem, tugevama selgrooga, rahvusmeelsem valitsus. Kas te ei näe, et te koos välisministriga kahjustate Eesti riigi huve?

13:05 Peaminister Taavi Rõivas
Nii välisminister Kaljurand kui ka mina peaministrina seisame vankumatult Eesti riigi huvide eest igas küsimuses. Mis puutub teie viidatud läbirääkimiste ja lepingute sõlmimise irrelevantsusse, siis ma ei ole teiega nõus. Nii kontrolljoon kui ka territoriaalsete pretensioonide esitamata jätmine lepiti toona kokku. Hilisemad valitsused ei ole tookord kokkulepitud poliitikat põhimõtteliselt muutnud. Ma arvan, et see on väga õige, et me ei hakka seda põhimõtteliselt muutma. See tähendab ka seda, et Venemaa Föderatsioonil, nagu nad on tunnistanud, ei saa olla mingeid territoriaalseid pretensioone Eestile. See teadmine on ju meie kõigi jaoks oluline. Ja veel kord, nagu öeldud, nendel Eesti jaoks väga olulistel aegadel ei esindanud Eesti riigi huve keegi teine kui teie erakonna praegune esimees, kes oli siis Eesti Vabariigi suursaadik Moskvas. Kui ma õigesti mäletan, siis töö eest nendel murdelistel aegadel on talle antud ka eluaegne suursaadiku tiitel. Nii et Eesti riik hindas tema toonaseid teeneid küllaltki kõrgelt.

13:06 Esimees Eiki Nestor
Heimar Lenk, palun!

13:06 Heimar Lenk
Aitäh! Lugupeetud peaminister! Teie vastust oli huvitav kuulata, aga mul jäi natuke kripeldama teie lause, et seda küsimust pole arutatud. Ma saan aru, et tulevikus ei hakata neid kahjunõudeid esitama. Okei, see on teie otsustada. Aga ma ei saa aru ühest asjast. Proua Kaljurand rääkis siin saalis, et valitsusega nagu on seda arutatud, nüüd ma kuulen, et ei ole arutatud. See tekitas ka EKRE-s samasuguseid küsimusi. Peale selle on teie valitsuse minister Reinsalu koos Läti ja Leedu kolleegidega oma rada ajanud ja tahtnud neid kompensatsioone siiski Venemaalt välja nõuda. Kuidagi naljakas näib meie välispoliitika. Nagu mitu seisukohta on ühes valitsuses.

13:07 Peaminister Taavi Rõivas
Kordan: Vabariigi Valitsus ei ole seda teemat arutanud ühte- ega teistpidi ja nii kaua, kui mina olen valitsusjuht, ka ei aruta.

13:07 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

2. 13:07 Kaevandamised

13:07 Esimees Eiki Nestor
Järgmisena vastab keskkonnaminister Marko Pomerants Ain Lutsepa küsimusele. Palun!

13:07 Ain Lutsepp
Aitäh, härra juhataja! Austatud minister! Küsimus põhineb Keskkonnaministeeriumi pressiteatel 5. jaanuarist 2016 "Tiigi sildi all kaevandajate kõlvatut konkurentsi tuleb piirata". Küsimuse esimene osa: kuidas uue maapõueseaduse täiendused tagavad, et ei toimuks ebaseaduslikku kaevandustegevust tiikide või muude objektide rajamise sildi all? Milline on kontroll? Ja teine küsimuse osa: selle uue seaduse valguses on probleemile tähelepanu juhitud, aga kuidas on mõeldud lihtsustada kaevandamislubade väljaandmist, kui tegu on eesmärgipärase kaevandamisega? Praegune kord on küllaltki keeruline. Palun, kas me saaksime nendele küsimustele vastuse?

13:08 Keskkonnaminister Marko Pomerants
Aitüma! Ma saan nendele küsimustele vastata. Kõigepealt lühidalt vastuseks esimesele küsimuseosale. Peale plaanitava maapõueseaduse muudatuse on hulk samme enne astutud või tegelikult on juba praegu üht-teist võimalik. Näiteks ehitusseadustiku kohaselt võib kohalik omavalitsus keelduda ehitusloa automaatsest väljastamisest ja võib anda selle kooskõlastamiseks Keskkonnaametile. Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse järgi on vajalik keskkonnamõjude eelhinnang. Ka praegune maapõueseadus võimaldab tegelikult Keskkonnaametil kontrolli teha, aga me kavatseme maapõueseadust muuta nii, et Keskkonnaameti pädevus loa andmise üle otsustada veelgi suureneb. Nüüd küsimuse teine pool, mida me kavatseme teha. Me kavatseme kõikide kaevandamislubade väljaandmise protsessi viia praegusest jaotusest – Keskkonnaministeerium ja Keskkonnaamet – ainult Keskkonnaameti pädevusse. Ja kui siin on vahepealsetel aastatel olnud mingisugust ebajärjepidevust, siis mina ministrina kavatsen seista selle eest, et menetlused oleksid tähtaja jooksul tehtud ja kui keskkonna võimalused lubavad, siis ka kaevandamisload väljastatud.

13:10 Esimees Eiki Nestor
Ain Lutsepp, täpsustav küsimus.

13:10 Ain Lutsepp
Aitäh, härra eesistuja! Austatud minister! Kas kaevanduslubade väljastamine kiirendatud korras ei või põhjustada, kuidas ütelda, liigset kaevandamist?

13:10 Keskkonnaminister Marko Pomerants
Aitüma! Kõik vajalikud protseduurid tuleb ikkagi läbi käia, mis tähendab seda, et kui keskkonnamõju tuleb hinnata, asjaolud üle vaadata, kohalike omavalitsustega suhelda, siis tuleb seda teha ja tehakse ka edaspidi. Aga mis puutub ametnike enda tööd loa kui sellise väljastamisel, siis loodan, et see üks asutus saab töövoo ilusasti käima ja kui loa võib välja anda, siis see ka antakse. Kui seda ei saa anda, siis ei anna ka Keskkonnaamet mitte.

13:11 Esimees Eiki Nestor
Peeter Ernits, palun!

13:11 Peeter Ernits
Aitäh, lugupeetud juhataja! Hea minister! Minu küsimus on selline: kui palju reguleerivad kaevandamislubade väljaandmist eurodirektiivid ja kui palju on siin meie enda liikumisruumi?

13:11 Keskkonnaminister Marko Pomerants

Aitüma! Ma nüüd improviseerin, aga mis puutub kaevandamislubade väljaandmisse, siis ennekõike on tegemist riigisisese regulatsiooniga. Eurodirektiivid aga kindlasti puudutavad kaevandamisel tekkivaid jäätmeid näiteks. Aga minu arusaamist mööda ei ole meil seni Euroopa poole pealt miski seganud maapõuevarade kasutamist. Samas kindlasti kõik see, mis puudutab keskkonnamõjude hindamise süsteemi jne, tuleneb mingitest direktiividest. Ent see on keskkonnavaldkonnas elu loomulik, orgaaniline osa.

13:12 Esimees Eiki Nestor
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

3. 13:12 Euroopa Kontrollikoja liikme kandidaat

13:12 Esimees Eiki Nestor
Järgmisena küsimus peaminister Taavi Rõivasele. Kadri Simson, palun!

13:12 Kadri Simson
Lugupeetud Taavi Rõivas! Esmaspäeval siin Riigikogus arupärimisele vastates te ütlesite, et Euroopa Kontrollikoja liikme kandidaat on üks küsimus, mis vajab lähiajal lahendust. Te ütlesite, et valitsus lahendab selle küsimuse ja leiab väärika kandidaadi. Eile oli teil kohtumine presidendiga. Seal olite teie ja olid ka teiste koalitsioonierakondade esimehed. Kas sellel kohtumisel oli juttu ka Euroopa Kontrollikoja liikme kandidaadist ja kui oli, siis millised soovitused andis president teile selles küsimuses?

13:12 Peaminister Taavi Rõivas
Eile president Ilvesega kohtudes me põhiosa ajast keskendusime valitsuse tööplaanidele 2016. aastal. Mul on väga hea meel, et president avaldas suurt toetust valitsusliidu ettevõetud ulatuslikele reformidele – nii haldusreformile, töövõimereformile kui ka riigi uuenduslikkuse edendamisele laiemalt. See on väga oluline ja ma olen selle eest presidendile tänulik. Me rääkisime loomulikult ka päevapoliitikast, eelnõudest, mis on Riigikogu menetluses, samuti sellest, et ei tohiks jääda ekslikku muljet, justkui oleks praegu kogu ühiskonna kõige tähtsam probleem teie viidatud üksikküsimus, kandidaadi nimetamine kontrollikotta. Vastupidi, see on küsimus, mis tuleb töö korras ära lahendada, ja ma olen selles osas presidendiga igati päri.

13:13 Esimees Eiki Nestor
Kadri Simson, palun!

13:13 Kadri Simson
Lugupeetud Taavi Rõivas! Vähemalt sõnades te väidate, et otsite Eestit esindama väärikat inimest. Senine Euroopa Kontrollikoja liige Kersti Kaljulaid on olnud enam kui kümme aastat Euroopa Kontrollikojas ja valitseb üksmeelne arvamus, et ta on olnud kompetentne ja täitnud oma ülesandeid väärikalt. Aga tema mandaat kontrollikojas lõpeb käesoleva aasta mais. Kas valitsus on kaalunud varianti, et Kersti Kaljulaid jätkaks oma ametikohal?

13:14 Peaminister Taavi Rõivas
Vastavalt seadusele ja valitsuse töö reglemendile peab kandidaadi esitama rahandusminister. Ta on avalikult välja öelnud, et soovib esitada kandidaadiks Juhan Partsi. Ametlikult ta valitsusele kandidaati veel esitanud ei ole ja seetõttu ei ole valitsus ei kabinetinõupidamisel ega istungil seda teemat käsitlenud. Me oleme sel teemal vestelnud erakondade esimeestega, aga täpne on öelda, et valitsus pole seda teemat arutanud. Kui rahandusminister kandidaadi ametlikult esitab, siis saab seda ka arutada.

13:15 Esimees Eiki Nestor
Mart Helme, palun!

13:15 Mart Helme
Aitäh, lugupeetud eesistuja! Härra peaminister! Eilsel TV3 telefoniküsitlusel andis 82% helistanutest hinnangu, et teie valitsuse ajal on Eesti jõudnud stagnatsiooni. Kas te ei arva, et üks põhjus, miks inimesed teile niisuguse hinnangu annavad, on ka see, et te ei suuda lahendada isegi niisugust tegelikult ju tühist küsimust nagu kontrollikotta adekvaatse esindaja saatmine?

13:15 Peaminister Taavi Rõivas
Kui otsustada maailmas toimuva üle selle konkreetse küsimuse põhjal, siis nii kaua, kui see küsimus on lahendamata, võib tõepoolest teha ka selliseid küllaltki kaugele ulatuvaid järeldusi. Aga õnneks me teiega mõlemad teame, et see probleem Eesti elu mõjutamisel esimese saja hulka päris kindlasti ei jõua. Kui me vaatame, millised on meie elu olulised mõjutajad, siis ma arvan, et me ei peaks häbenema. Eesti on üks väheseid NATO riike, kes suudab panustada oma riigikaitsesse üle 2% SKT-st. Me ei peaks häbenema ka selle pärast, et palga väljamaksel laekunud maksud kasvasid meil eelmisel aastal tõenäoliselt kiiremini kui üheski teises Euroopa riigis. See tähendab konkreetselt palga kasvu ja rohkem tööle tulevaid inimesi. Me ei pea häbenema sedagi, et rahvusvahelised uuringud näitavad, et Eesti on riik, kus on kogu Euroopas kõige kergem tööd leida. On päris palju asju, mis on hästi.
Ma arvan, et meil ei tunnetata enam ka sellist üldist seisakut, kuna me näeme juba lähinädalatel, et valitsus esitab parlamendile haldusreformi eelnõu. See teema on Eestis aastakümneid arutelul olnud, aga ei ole kunagi parlamendi menetlusse jõudnud. Küllap ei arva keegi ka seda, et viimase 15 aasta kõige olulisema sotsiaalvaldkonna reformi ehk töövõimereformi elluviimine tähendab paigalseisu. Vastupidi, tegemist on väga kiire arenguga ühes konkreetses valdkonnas. Nii et minu meelest on üldse väga lühinägelik selline küsimusepüstitus ja hinnangu andmine ühe konkreetse väikese üksikprobleemi pinnalt. Vaatame ikka ühiskonnaelu laiemalt. Eestis on väga palju olulisemaid teemasid kui kontrollikoja liikme kandidaat.

13:17 Esimees Eiki Nestor
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

4. 13:17 Eesti majanduse edendamine

13:18 Esimees Eiki Nestor
Järgmine küsimus on majandus- ja taristuminister Kristen Michalile. Raivo Põldaru, palun!

13:18 Raivo Põldaru
Aitäh, härra esimees! Lugupeetud minister! Eesti Konjunktuuriinstituudi andmetel on majanduse olukord võrreldes aastataguse ajaga halvenenud. Hiljuti kõlas meedias peaministri arvamusavaldus, et pole viga midagi – vaja vaid väikselt üht-teist ümber kohandada, ja kõik läheb hästi. Kas teie olete sama meelt või on teil välja pakkuda miskit, kuidas see halvenemine ikkagi peatada ja üle minna edukamale majandamisele? On teil midagi äkilisemat tagataskus?

13:18 Majandus- ja taristuminister Kristen Michal
Aitäh! Tagataskus ei ole midagi otseses mõttes äkilisemat, aga kaudsemas mõttes on valitsus erinevate plaanidega välja tulnud ja tuleb loomulikult edaspidigi. Kõik need käsitlevad majanduskeskkonna kujundamist. Kuna see küsimus oli natuke filosoofilisema sisuga, siis ütleksin vastuseks seda, et samas suunas jätkata ei ole kindlasti vale, kui suund on õige. Kui me vaatame Eesti majanduskeskkonda tervikuna, sh maksukeskkonda tervikuna, siis ka erinevad välishindajad on seda pidanud edumeelseks. See on keskkond, kus on võimalik ettevõtlusega tegeleda, kus maksusüsteem on arusaadav ja kõik muud võimalused on samuti lihtsad. Samas me tahame oma majanduskeskkonda paremaks teha. Aga te teate, et riik ei juhi majandust kuskilt laua tagant, kus ta vajutab nupule, ja mingis valdkonnas hakkab kohe majandus kasvama.
Üks projekt, mida me oleme ka avalikkusele tutvustanud ja millest siingi on põgusalt räägitud, on seesama nullbürokraatia projekt, mille eesmärk on ettevõtluses aruandlust vähendada. See annab

võimaluse ettevõtlusega lihtsamini tegeleda ja vähendab halduskoormust. Ettevõtlusorganisatsioonidelt on meile tulnud juba üle 250 sellekohase ettepaneku ja veebruaris hakkame neid arutama. Teine osa sellest projektist on plaan, mida maksuamet viib ellu Marek Helmi juhtimisel. Sellest on ka juttu olnud. Mõte on, et väike- ja keskmiste ettevõtjate suhtlemine maksuametiga ja maksuvaldkonna asjaajamine oleks lihtsam. Kõige lihtsamalt kirjeldades võiks seda võrrelda üksikisiku eeltäidetud maksudeklaratsiooni koostamisega.
Nii et seda, mida me teeme, on palju. Pean seejuures silmas ka neidsamu ühenduste teemasid, mida me siin mõni päev tagasi käsitlesime ja mille kohta teie fraktsioonilt arupärimine tuli. Arvan, et üldiselt Eesti majanduse suund on õige, parempoolne, ja selle siht on võimalikult vaba majandus.

13:20 Esimees Eiki Nestor
Raivo Põldaru, täpsustav küsimus.

13:20 Raivo Põldaru
Aitäh, härra esimees! Lugupeetud minister! Kuidas te vaatate võimalusele teha energiamahukale tootmisele erandeid, kehtestades valdkonnale väiksemad elektriaktsiisid? Ja kas ei võiks taastuvenergia tasu teatud juhul vähendada?

13:20 Majandus- ja taristuminister Kristen Michal
Siin on kaks poolt. Ma ütlen kohe ära, et me analüüsime seda probleemi tööstuspoliitika rohelises raamatus, mis käsitleb tööstuspoliitikat Eestis laiemalt. Selle kevade keskpaigaks tuleb ministeerium sellega välja ja seal saab neid kaalusid kasutada. Kordan, siin on kaks poolt. Üks võimalus on vähendada energiamahukate ettevõtete teatud koormusi. Aga kuna energiakulud tulenevad valdavalt võrkudest ja need tasud on suures osas kulupõhised, siis peame mõistma, et need kulud tuleb kinni maksta ülejäänud tarbijatel. Eks me peame otsima optimaalset lahendust. Ma eelistaksin seda teha sellesama tööstuspoliitika läbitöötamise käigus ja mitte tulistada praegu puusalt, öeldes, et teeme ühte või teist. Lõppkokkuvõttes, kui suurtele ettevõtjatele soodustusi teha, siis tekib uusi töökohti, millel on oma plussid, aga teisalt peab väiketarbija jälle selle võrra pisut rohkem maksma. Eks me saame seda tasakaalu tagamist arutada.

13:22 Esimees Eiki Nestor
Marika Tuus-Laul, palun!

13:22 Marika Tuus-Laul
Aitäh! Austatud härra minister! Majandusõpikutes on selgelt kirjas, et maksud ei ole vajalikud mitte niivõrd eelarveaukude täistoppimiseks, kuivõrd majanduse elavdamiseks. Kui me vaatame Eesti maksupoliitikat, siis me näeme, kuidas järjest on tõstetud aktsiise. Veebruaris kallinevad bensiin ja diislikütus, jaanuaris maagaas, meil on kõrged elektriaktsiisid, trahvid on mitmekordistunud ja riigilõivud samuti. Kas teile ei tundu, et kogu see maksupoliitika ei toeta meil majanduskasvu? Majanduskasv on ilmselgelt toppama jäänud.

13:22 Majandus- ja taristuminister Kristen Michal
Me ilmselt ei ole samu majandusõpikuid lugenud. Ega midagi teha ei ole, üldiselt makse kogutakse valdavalt eesmärgiga ühist tegevust toetada ja ühist eelarvet täita, rahastades muu hulgas haridust, riigikaitset, sotsiaalsfääri jne, mis on kindlasti teile sama olulised kui parempoolsetele. Aktsiisid üldjuhul peaksid vähendama teatavat liiki tarbimist ja suunama tarbijaid loodussäästlikumalt ja tervislikumalt käituma. Nii on see teisteski riikides. Kui vaadata neid hindu, mida te mainisite, siis Eesti hinnad on praegu langenud, kuna maailmaturuhinnad on all.
Kui küsida, kuidas Eesti maksupoliitika toetab ettevõtlust, siis pole palju möödas ajast, kui Eesti maksupoliitikat hinnati maailmas üheks parimaks. On võimalik alustada ettevõtlust ja ka ettevõtlusesse taasinvesteerida täiesti vabalt, muretsemata, et vahepeal millestki ilma jäädakse. Nii et selleski mõttes me oleme ilmselt erinevas inforuumis. Eesti maksusüsteemi on kindlasti hinnatud väga paindlikuks. See aga ei tähenda seda, et kui on häid ideid, kuidas ettevõtjatele keskkond paremaks teha, siis me ei peaks neid ideid kuulama. Kindlasti kuulame, ettevõtlusorganisatsioonidega suhtlen pidevalt. Üks

innovatsiooni näide on ka meie plaan teha väikestele ja keskmistele ettevõtjatele maksude maksmine lihtsamaks, et inimestel oleks kergem ettevõtjaks hakata, et muret raamatupidamise, mitmesuguse asjaajamise, bürokraatia pärast oleks vähem. Seda ma juba enne mainisin.

13:24 Esimees Eiki Nestor
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise. Hea Peeter Ernits! Mul süda tilgub verd, et ma pean kogu aeg jätma rahvasaadiku ilma võimalusest täpsustavat küsimust esitada. Võib-olla mõni pikema staažiga Riigikogu liige Keskerakonna fraktsioonist annab teile nõu, mida peate tegema, et saaksite oma küsimuse kindlasti esitada.

---

5. 13:24 Riigireform

13:24 Esimees Eiki Nestor
Järgmine küsimus on peaminister Taavi Rõivasele. Andres Herkel, palun!

13:25 Andres Herkel
Aitäh, härra esimees! Austatud peaminister! Üks suuri struktuurseid probleeme Eestis on see, et avaliku sektori palgakasv on meil aastaid olnud tempokam kui erasektoris. Mõni aeg tagasi valitsussektori tööjõukulud kasvasid koguni 10% ja see tendents jätkub. Aga küsimus on säärane. Milliste meetmete paketti valitsus rakendab, et ühelt poolt erasektorile hoogu anda, aga teiselt poolt avalikku sektorit otsustavalt tagasi hoida? Sellepärast et niiviisi jätkates on tõesti tegemist stagnatsiooniga – see on suur stagnatsiooni märk.

13:25 Peaminister Taavi Rõivas
Mul on hea meel, et ma saan selles küsimuses eri meelt olla. Ma ei arva, et palgatõus Eestis on ainult halb ja et seda Euroopa ühte kõige kiiremat palgatõusu peaks nimetama stagnatsiooniks või milleks tahes. See on teie sõnakasutus. Ma arvan, et Eesti inimesed oskavad seda pigem hinnata, kui meie riigis sissetulekud kasvavad. Minu meelest me peaksime tulevikus veelgi enam pingutama selle nimel, et kasvaks tootlikkus, et kasvaks Eesti eksport, sest siis on tagatud ka palgakasvu kestlik vundament. Igal juhul näen ma selles, et inimeste sissetulekud suurenevad, kindlasti ka positiivset. Loomulikult ma soovin, et ka edaspidi pingutataks selle nimel, et palgakasvu aluseks oleks eeskätt tootlikkuse kasv. Nüüd avaliku sektori palkadest. Teie mälu ei ole päris täpne, kui te ütlete, et mitu aastat järjest on avaliku sektori palgakasv olnud kiirem. Paaril aastal küll, aga enne seda oli tegelikult päris mitu aastat vastupidi. Avaliku sektori palgad langesid mõnes sektoris kiiremini, hiljem aga, kriisist taastudes, kasvasid osas sektorites aeglasemalt. Seetõttu jäid avaliku sektori palgad võrreldavates valdkondades erasektori omadest maha. Ma võin seda täie kindlusega öelda, sest valitsuse kabinetinõupidamistel on igal aastal antud põhjalikke ülevaateid eri sektorite palkade kohta. Aga teil on tõesti õigus, kui te ütlete, et viimasel paaril aastal on avaliku sektori palgakasv olnud mõnevõrra kiirem. Teatud sektorites on see olnud täiesti teadlik valik. Näiteks õpetajate puhul me soovime, et nende palga kasv oleks ka tulevikus keskmisest kiirem. Mõnes sektoris on see aga tulnud sisemiste reformide abil. Näiteks Politsei- ja Piirivalveamet ei saavutanud seda lisaeelarve abil, vaid just nimelt sisemiste reformidega.

13:27 Esimees Eiki Nestor
Andres Herkel, palun!

13:27 Andres Herkel
Aitäh, härra esimees! Härra peaminister! Te ikkagi ei vastanud mu küsimusele, mis see meetmete pakett on. Kui mina räägin stagnatsioonist, siis pean ma silmas seda, et erasektor jääb nii kõvasti avalikust sektorist maha. Mis me selle avaliku sektoriga peale hakkame? On räägitud koondamiskavast, mis meie arvates ei ole kuigi metoodiline. Mida konkreetset valitsus ikkagi ette võtab, et igasuguseid dubleerimisi ja pseudoülesandeid avalikus sektoris piirata? Riigikontrolör tõi meile väga värvikaid näiteid selle kohta,

kuidas Rahandusministeerium ja Välisministeerium pidasid lehekülgede kaupa kirjavahetust selleks, et remontida Eesti saatkonda Moskvas. See sisaldas endas väga absurdseid näiteid. Ma loodan, et te olete sellega kursis ja annate ka hinnangu. Mida me teeme, et sellised asjad ei korduks?

13:28 Peaminister Taavi Rõivas
Teil on nii palju pikki ja väga erinevaid küsimusi, et andke mulle andeks, kui kulub mitu vastust, et kõik need ära vastata. Aga alustame teie väitest, et erasektor jääb palgakasvus avalikust sektorist pikalt maha. Vaatame siis numbreid. Erasektoris kasvas lõppenud aastal palkade summa 6,3% ehk 282 miljoni euro võrra. Ma pakun teile ühe väljakutse, härra Herkel. Leidke üks riik kogu Euroopa Liidust, kus palgakasv oli kiirem kui Eestis. Pigem ma ütleks, et kui erasektori pärast üldse tuleks muret tunda, siis tuleks muret tunda selle pärast, et tootlikkuse kasv ei ole olnud palkade kasvuga samas tempos. See on see koht, kus tuleks probleemi näha. Teie ütlete, et palkade kasvu vahe erasektoris ja avalikus sektoris on väga suur, aga see lihtsalt ei vasta tõele. Eestis tervikuna on kõikide palkade summa kasvanud 6,5%. Tõsi, osa sellest kasvust on andnud see, et tuli uusi inimesi tööhõivesse, mis on ka positiivne nähtus. Palgakasv erasektoris oli 6,3% ehk siis 0,2% võrra väiksem. Ja ma väidan, et väga suure tõenäosusega on see kogu Euroopa kõige kiirem palgakasv. Minu meelest peavad meie ühised püüdlused olema suunatud sellele, et palgakasv saaks sellises tempos jätkuda, ja selleks, nagu ma ütlesin, on vaja soodsat keskkonda ekspordile ja tootlikkuse kasvule.
Vastates teie teisele küsimusele, mida plaanib riik teha selleks, et avalik sektor ei oleks suuremaks koormaks, julgen öelda, et oleme suhteliselt pretsedenditult riigipalgaliste inimeste arvu kärpinud, vähemasti kriisi ajal. Ja oleme seda arvu veelgi kärpinud ning see on suhteliselt pretsedenditu, et majanduskasvu ajal riigipalgaliste töötajate arvu süstemaatiliselt vähendatakse. Olengi kuulnud kriitikat, et see on paljude parlamendiliikmete arvates liiga ambitsioonikas plaan. Me siiski jääme selle plaani juurde.

13:31 Esimees Eiki Nestor
Külliki Kübarsepp, palun!

13:31 Külliki Kübarsepp
Aitäh, hea esimees! Hea peaminister! Riigireformi üks osa on kindlasti haldusreform, mida valitsus aktiivselt kavandab. Mul on selline konkreetne küsimus ja ootan sellele ka konkreetset vastust. Teatavasti on lubatud maksta nendele vallavanematele ja linnapeadele hüvitist, kelle ametikohad seoses omavalitsuste liitmisega kaovad. Milliselt eelarverealt need kulud kaetakse?

13:31 Peaminister Taavi Rõivas
Teie erakonna juht äsja väitis, et Eestis justkui millegagi ei tegeleta, riigis on seisak. Erinevalt temast te märkisite õigesti, et ette on võetud väga tõsine põhimõtteline reform, haldusreform. See vajab nii valitsuse kui ka omavalitsuste pühendumist kogu 2016. aasta jooksul. Vastab tõele ka see, et ühe konkreetse meetmena on ette nähtud liitumistoetuse kahekordistamine võrreldes praegu veel kehtivate määradega, ja selle liitumistoetuse ühe osana on tõepoolest ette nähtud kompensatsioon nendele omavalitsusjuhtidele, kelle ametikoht reformi järel kaob. See raha tuleb riigieelarvest, kus see on haldusreformiks ettenähtud vahendites sisalduvate liitumistoetuste real.

13:32 Esimees Eiki Nestor
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

6. 13:32 Korteriühistute ning sooja- ja elektritootjate vahelistest lepingutest

13:32 Esimees Eiki Nestor
Järgmine küsimus on majandus- ja taristuminister Kristen Michalile. Olga Ivanova, palun!

13:32 Olga Ivanova

Aitäh, lugupeetud eesistuja! Austatud minister! Teie ametis peab kindlasti olema kursis, mis toimub Ida-Virumaal. Nimelt on Kohtla-Järve linnas umbes kümne maja veetorustikes vesi külmunud ja torud katki läinud. Inimesed on olnud sunnitud oma kodudest lahkuma ja jätma oma kinnisvara valveta. Seda põhjusel, et üks firma lubab endale terved majad küttesüsteemist välja lülitada, kusjuures ilma igasuguse kohtuotsuseta. Ja toas võib olla näiteks neli kraadi külma. Seda teemat on Eesti parlament ka varem arutanud ja isegi seadust muutnud. Kuid ikkagi võib ettevõte, nimelt VKG Soojus, mille aastakasum on 19 miljonit eurot, jätta inimesed kogu kütteperioodiks ilma soojuseta. Siit minu küsimus: miks soojuse tarnijatel ei ole kohustust tagada talvisel perioodil majade küte? Miks monopolistidel on õigus mitte ainult võlgnike, vaid terve maja korterid kütte- ja elektrisüsteemist välja lülitada ka ilma kohtuotsuseta?

13:33 Majandus- ja taristuminister Kristen Michal
Nagu te ütlesite, seda teemat on parlamendis ka varem arutatud. Mälu järgi pakun, et ka tol ajal, kui need reeglid tekkisid, pandi paika, mis aja järel on võimalik võlglasi välja lülitada. Aga nagu teile on ilmselt teada, tuleb terve korteriühistu või maja trass ühte liitumispunkti. Just seetõttu maja tervikuna välja lülitataksegi. Soojatootja ei saa minna iga ukse taha eraldi seda asja ajama, seda ei võimalda maja konstruktsioon. Katkestusest etteteavitamise aeg on küttevälisel ajal 30 päeva, talveperioodil 90 päeva. Niisugune etteteatamise tähtaeg on tõepoolest sätestatud. Kui on soovi nendes reeglites midagi muuta, siis võib seda arutada. Siis peab aga olema konkreetne ettepanek.

13:34 Esimees Eiki Nestor
Olga Ivanova, palun, täpsustav küsimus!

13:34 Olga Ivanova
Mul on siis küsimus, mispärast ainult Kohtla-Järve ja VKG Soojusega on selline probleem tekkinud. Me ei ole kuulnud, et näiteks Valgas või mujal Lõuna-Eestis oleks selliseid asju juhtunud. Ja mispärast tehti nii kõvasti lobitööd monopolistide kasuks, et seadusesse sai selline säte, mis lubab ettevõtjal esitada ühe arve kogu ühistule, kuna majal on üks liitumispunkt? Miks ei pea ettevõte tegelema oma klientidega eraldi ehk iga korteriga eraldi? Mispärast korteriühistu peab minema kohtusse selleks, et tõestada võlgu, aga näiteks VKG Soojuse puhul see ei kehti? Nad lihtsalt lülitasid eelmise aasta mais või juulikuus maja võrgust välja ega lülita seda sisse isegi talvel, kui väljas on 25 kraadi külma.

13:35 Majandus- ja taristuminister Kristen Michal
Siin on nüüd nagu mitu asja koos. Kui te küsite, kas reeglid on kõikjal samad, siis muidugi on reeglid kõikjal samad. Need peavad olema ühesugused, selles pole kahtlust. Etteteatamise tähtajad on iseküsimus. Minu mäletamist mööda muudeti need pärast arutelu parlamendis pikemaks, aga seda me saame hiljem järele vaadata, ma peast ei oska seda kohe öelda. Küsimus selliste juhtumite puhul ongi eeskätt ilmselt pikaajalises võlgnevuses, korteriühistu ei suuda võlga tasuda. Paraku nii juba on, et kui mingit kaupa tarnitakse, siis peavad olema lõpuks mingid tähtajad, millal kauba eest ka ära makstakse. Seadus näeb ette, et liituja on siiski korteriühistu. Kui me seda muutma hakkame ja sätestame nii, et tulevikus on energeetikas üldisemalt suund selline, et iga lõpptarbija vastutab oma tarbimise eest, siis on iseasi. Võib-olla ühel päeval on võimalik kõike seda eraldi arutada, aga praegu kehtib kord, et korteriühistu tegeleb oma võlgnikega. Tegelikult see peabki osalt tema ülesanne olema.

13:36 Esimees Eiki Nestor
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

7. 13:37 Välisministri võimekus kaitsta Eesti riigi huve

13:37 Esimees Eiki Nestor
Järgmine küsimus on peaminister Taavi Rõivasele. Küsib Jaak Madison.

13:37 Jaak Madison
Aitäh, hea Riigikogu esimees! Austatud minister! Esmaspäeval vastas väga hea ja tore välisminister Marina Kaljurand arupärimisele selle kohta, mis puudutas tema sooloetendust Venemaa uudisteportaalis Interfax 6. detsembril 2015. aastal, kus ta avaldas, nii nagu olete teie väitnud, oma isiklikku arvamust, et Eestil pole okupatsiooniga seotud kompensatsiooninõudeid Venemaa Föderatsioonile. Teatavasti viimane ametlik seisukoht tuleneb Riigikogu 2004. aasta 9. juuni otsusest, millega pandi Vabariigi Valitsusele kohustus minna edasi nende kahjude väljaselgitamisega ja võimaliku nõude esitamisega. 14. jaanuaril 2005 saadi sellega valmis. Seega, kas see on teil tavapärane töökorraldus, et teil valitseb valitsuses anarhia, juhtimatus, nii et üks minister, justiitsminister tegutseb edasi vastavalt õiguskorrale ja vastavalt ettepandud töökavale, välisminister aga teeb üksinda soolosid ja esineb Venemaa meedias kui Venemaa mõjuagent?

13:38 Peaminister Taavi Rõivas
Need labased solvangud ja süüdistused, millega te Eesti Vabariigi välisministrit siin saalis sel nädalal juba teist korda ründate, ei tee häbi mitte rünnatavale, vaid pigem ründajale. Minu hinnangul on Marina Kaljurand väga hea välisminister, kes igas küsimuses esindab Eesti huvisid ja teeb seda nii hästi, kui vähegi suudab. Ta on esindanud Eesti huvisid ka varasemates ametites, seejuures mitmel korral väga murdelistel hetkedel. Mis puutub valitsuse seisukohta võimalike kahjunõuete asjus, siis kordan veel kord teie pinginaabrile vastuseks öeldut. Nii kaua, kui mina olen valitsusjuht, me ei kavatse neid teemasid tõstatada. Kui mõnel valitsusliikmel on teistsugune arvamus, siis on see tema isiklik arvamus.

13:39 Esimees Eiki Nestor
Jaak Madison, täpsustav küsimus.

13:39 Jaak Madison
Aitäh! Hea minister! Me oleme tõesti veendunud välisministri ja kogu valitsuse võimekuses, mis puudutab nii Indias vaevlevaid laevakaitsjaid kui ka üksikuid etteasteid Vabariigi Valitsuse nimel, milleks pole mingit mandaati ega volitust. Need ei ole solvangud, vaid väga kurvad faktid. Ja meil on igati põhjendatud õigus väljendada oma rahulolematust ja frustratsiooni, kui valitsus teeb üksinda etteasteid, milleks tal mandaati ei ole. Samal ajal lähtub justiitsminister eelmiste valitsuste paika pandud töökavast, mida teie ei ole tühistanud. Te pole mitte ühtegi otsust selle kohta vastu võtnud ja see, et teie selle teemaga ei tegele, ei anna ei teile ega välisministrile mitte mingit õigust hakata tegema isiklikke arvamusavaldusi vabariigi nimel. Siit ka küsimus. Kui kaua te jätkate sellist suhtumist ja sellist valitsuse retoorikat, mis mängib kaardid kätte Venemaa Föderatsioonile ja tekitab põhjendatud kahtlustuse, et keegi on kas kinni makstud või teenib mõne välisteenistuse huve?

13:40 Peaminister Taavi Rõivas
Ma lugesin esmaspäevase Riigikogu istungi arupärimiste osa stenogrammi ja leidsin, et nii teie kui ka mõne teie erakonnakaaslase väljaöeldus oli fakte väga vähe, aga ebasündsaid solvanguid ja süüdistusi väga palju. See on minu hinnang sellele. Ma usun, et kõik siin saalis olevad parlamendisaadikud, aga loomulikult ka valitsus peavad üksteisesse suhtuma lugupidavalt ja hoiduma labaseks minemast ja isiklikke solvanguid puistamast. Peale selle stenogrammi lugemist tunnen ma, et pean välisministrit selles küsimuses kaitsma. Te tegite talle liiga täiesti kohatult. Mis puutub valitsuse tööplaani, siis oma tööplaani kehtestame me endale ise. Meie tööplaanis on väga mitmeid samme, mis aitavad kaasa sellele, et Eesti julgeolek oleks tagatud ja et Eesti riiklus kestaks läbi aegade. Me teeme iga päev selle nimel tööd. Aga minu hinnangul perspektiivitut kahjutasude nõudmist, välispoliitilist kraaklemist, meil tööplaanis tõesti ei ole ega tule ka.

13:42 Esimees Eiki Nestor
Henn Põlluaas, palun!

13:42 Henn Põlluaas
Aitäh, hea eesistuja! Lugupeetud peaminister! Fakt on, et teie hinnangul väga hea välisminister teatas, et Petserimaa ja Narva-tagused alad ei ole okupeeritud. 2002. aastal võttis Riigikogu vastu avalduse

"Okupatsioonirežiimi kuritegudest Eestis", milles mõisteti hukka Eesti okupeerimine, annekteerimine ja okupatsioonirežiimi kuriteod. Neid toime pannud kommunistliku režiimi organisatsioonid kuulutati kuritegelikeks ja rõhutati, et inimsusvastased kuriteod on aegumatud. Sellele tuginevad ka okupatsioonikahjude kompenseerimise nõuded. Kui nüüd selgub teie ja välisministri avaldustest, et osa Eesti territooriumist ei olegi okupeeritud ja okupatsioonikahju nõudeid ei kavatseta esitada, siis sellest järeldub, et osal Eesti territooriumist Eesti rahva vastu suunatud genotsiidi, inimsusvastaseid ja sõjakuritegusid, õigusvastast vara võõrandamist ...

13:43 Esimees Eiki Nestor
Küsimus, palun!

13:43 Henn Põlluaas
... rahvakultuuri mälestiste hävitamist ja küüditamist ei ole toimunudki. Millise õigusega ja miks te olete üle võtnud putinlikud seisukohad ja milliseid sellest johtuvaid tulemeid lisaks Venemaa huve esindavale piirilepingule meil veel oodata on?

13:43 Peaminister Taavi Rõivas
See teie ajalookirjeldus oli küll kõike muud kui arusaadav. Kõigepealt sellest, mis puudutab Nõukogude okupatsiooni. See, et Nõukogude Liit okupeeris Eestit mitme aastakümne vältel, on vankumatu fakt. See, et peaaegu meist igaühe suguvõsas on keegi, kes küüditati, ja küllap ka keegi, kes tapeti, on samuti fakt. Iga päev, kui ma lähen Stenbocki majja valitsuse istungile või oma kabinetti, meenutavad minu eelkäijate portreed mulle seda fakti. Peaaegu kõik minu eelkäijad eelmisest Eesti Vabariigi ajast kas hukati või represseeriti Nõukogude okupatsioonivõimu poolt. Nii et te ei pea mulle seda meelde tuletama.
Kui te küsite, kas tänasel päeval on osa Eesti Vabariigist okupeeritud, siis loomulikult mitte. Eesti Vabariik on iseseisev ja sõltumatu kogu oma territoriaalses terviklikkuses, kogu oma maa ilus. Kui te väidate, et valitsus peaks hakkama tagasi pöörama 1990. aastatel sõlmitud kokkuleppeid, mille sõlmimise juures Eesti riigi esindajana oli teie erakonna esimees, siis minu hinnangul on need püüdlused perspektiivitud. Ma ei arva, et me peaksime praegu hakkama vaidlustama aastakümneid tagasi kokku lepitud kontrolljoont. Nii nagu Venemaal ei ole asja teha üht sammugi Eesti territooriumil, nii nagu Venemaal ei tohiks Eesti territooriumi suhtes olla ühtegi pretensiooni, nii ei peaks ka meil olema territoriaalseid pretensioone Venemaale. Me oleme piiri asukoha ammu kokku leppinud. Ehitame selle piiri ükskord välja!

13:46 Esimees Eiki Nestor
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

8. 13:46 Peaministri lennud

13:46 Esimees Eiki Nestor
Artur Talvik küsib peaminister Taavi Rõivaselt. Palun!

13:46 Artur Talvik
Hea peaminister! On selge, et peaminister peab oma töö tõttu palju lendama, kuid erinevalt oma eelkäijast olete teie kasutanud selleks ka eksklusiivseid eralennuki teenuseid, mis on oluliselt kallimad kui lennud liinilennukiga. Kuidas te sellise otsuseni olete jõudnud? Kas te ei usalda uut kodumaist lennukompaniid Nordic Aviation Group ja kui palju on sellised eralennukilennud maksumaksjale maksma läinud?

13:46 Peaminister Taavi Rõivas
Selle veidi vähem kui kahe aasta jooksul, mil mina olen olnud valitsusjuht, on mul olnud üle 50 välislähetuse, millest kuuel korral on Riigikantselei tellinud rendilennuki. Iga kord on põhjuseks olnud see, et vastasel juhul oleks Eesti jäänud mõne olulise otsuse langetamisest eemale. Me koostame

praegu vastust teie kirjalikule küsimusele ja seal on kõik täpselt kirjas. Näiteks siis, kui Eestit külastas president Obama, oli mul Eesti Vabariigi peaministrina au teda lennukile ära saata. Selle õhkutõusmise tõttu aga sattus ohtu minu valitud liinilend samasse sihtpunkti, kuhu me mõlemad pidime minema, ehk Walesi tippkohtumisele, ja seetõttu olime sunnitud tellima rendilennuki, mille graafik on paindlikum. Usun, et iga kord, kui valitsusjuht või ka president peab jõudma mõnele Eesti jaoks väga olulisele kohtumisele, näiteks Euroopa Ülemkogu istungile või NATO tippkohtumisele, siis peame tagama selle, et me igal juhul oleks õigel ajal kohal. Küllap olete minuga nõus, et igal juhul tuleb selleks kasutada parimat võimalikku transpordiviisi.

13:48 Esimees Eiki Nestor
Artur Talvik, täpsustav küsimus.

13:48 Artur Talvik
Hea peaminister, tänan vastuse eest! Aga te jätsite ütlemata, kui palju need lennud maksavad. Tahan veel tähelepanu juhtida sellele, et osa lende on tellitud teie erakonnakaaslasele Ken Koortile kuuluvast firmast. Kas te ei näe selles huvide konflikti või, ütleme, ebakohast soodustuse tegemist?

13:49 Peaminister Taavi Rõivas
Eesti riigi eelarvest on sellise lennu eest tasutud ühel korral eelmisel aastal. Maksma läks see – ma nüüd ütlen peast – *ca* 2000 eurot inimese kohta. See oli seesama lend Tallinn–Wales–Tallinn. Kõikide teiste lendude kohta saadetakse teile täpne kirjalik info. Samas on oluline teada ka seda fakti, et peaministri ja tema delegatsiooni osaluse kulud Euroopa Ülemkogu istungi puhul katab Euroopa Liit. Need summad ei ole makstud Eesti riigi eelarvest. Riigikantselei on need maksed küll teinud, aga saanud raha pärast Euroopa Liidult tagasi. Kõik täpsed arvud on loomulikult leitavad ja te saate need kirjaliku vastuse korras kätte.
Mis puudutab lennukite või lennupiletite tellimist ja ka hotellikohtade broneeringuid, siis need on küll asjad, millega peaminister ise ei peaks tegelema. Ja mina tõesti ka ei tegele. Mina võtan reisile minnes teadmiseks, et pädevad inimesed on teinud reisigraafiku, ja ma usaldan neid selles, et see on võimalikult minu aega säästev ja võimaldab esindada Eesti huve. Iga kord, kui konkreetseid pileteid soetatakse, tuleb muidugi jälgida, et oleks võetud mitu pakkumist, ja nii on minule teadaolevalt ka tehtud. Alati peaks olema kasutatud ka professionaalsete reisibüroode abi, kui vähegi võimalik on. Selle eest seisavad meil tublid professionaalid. Nad on aidanud juba varem teisi peaministreid ja küllap aitavad ka tulevikus.

13:51 Esimees Eiki Nestor
Martin Helme.

13:51 Martin Helme
Te loomulikult ei pea tegelema oma piletite ja hotellidega ise, aga kindlasti peate hoolitsema selle eest, et ei tekiks korruptsiooni või erisoodustuste kahtlust. Ent me saame aru, et te olete väga otsusekindel ja otsustavust täis peaminister, kes peab otsustuste langetamisel kaasa rääkima. Kui ma õigesti mäletan, siis Euroopa Ülemkogul on meie hääle kaal umbes 1%. Rääkige meile, mis on olnud need tähtsad otsused, mille langetamisel te olete kindlasti pidanud kohal olema! Nii palju kui mina tean, ei ole Eesti mitte kunagi ühelegi otsusele Brüsselis vastu vaielnud. Äkki oleks odavam ja lihtsam saata sinna käskusid saama mitte peaminister, vaid keegi madalamal tasemel ametnik ja ilma eralennukita?

13:51 Peaminister Taavi Rõivas
Enam kaugemal tõest ei saa olla. Ma väidan, et Walesi tippkohtumisel, kus me oleme üks 28-st NATO liikmesriigist, kõlas Eesti hääl päris kindlasti valjemalt, kui see 1/28 oleks eeldanud. Ma ei pea silmas mitte ainult minu enda häält, vaid ka toona kaitseministri ametis olnud Sven Mikseri ja välisminister Urmas Paeti häält. Ka Kaitseväe juhataja oli seal kohal. Ma olen täiesti kindel, et tulevikuski peab Eesti Vabariigi peaminister alati NATO tippkohtumistel ja Euroopa Ülemkogu istungitel mitte ainult kohal olema, vaid ka sõna võtma ja ütlema välja Eesti seisukohad.
Te ütlete, et lennupiletiraha kokkuhoidmiseks peaks Eesti rahvusvahelistest otsustest kõrvale jääma.

Minu meelest on see lausa rumal ja ka erakordselt Eesti huvide vastane seisukoht. Walesi tippkohtumisel, ma meenutan teile, lepiti kokku, et Eestis ja meie lähiümbruses peab olema tagatud liitlaste kohalolek. Seal, nendesamade laudade taga, peaminister, kaitseminister, välisminister ja Kaitseväe juhataja leppisid kõikides asjaomastes detailides kokku. Kui meid seal ei oleks olnud, ei oleks seda tulemust sellisena sündinud. Ülemkogu istungitel on aga eranditult iga kord Eestil võimalik mitte ainult üldisi seisukohti kujundada ja mõjutada, vaid on võimalik ka ükskõik millise teise Euroopa Liidu riigi liidriga mitteametlikult ühel või teisel teemal vestelda ja Eesti seisukohad selgeks teha. Ma võin tuua mullusestki suvest mitte ainult ühe näite, vaid mitmeid näiteid, et algset otsuse projekti muudeti, ja muudeti just selliseks, nagu Eesti soovis.

13:54 Esimees Eiki Nestor
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

9. 13:54 Jäätmed kui teisene toore

13:54 Esimees Eiki Nestor
Keskkonnaminister Marko Pomerants vastab nüüd Rein Ratase küsimusele. Palun, Rein Ratas!

13:54 Rein Ratas
Härra keskkonnaminister! Jäätmeteke Eestis on alates 2003. aastast kasvanud. Ühe elaniku kohta tekitatud jäätmete hulgalt oleme Euroopa Liidus Bulgaaria ja Soome järel kolmandal kohal. Jäätmete taaskasutus meil suureneb. Viis aastat tagasi jõudis see 55%-ni tänu põlevkivi aheraine taaskasutuse järsule hüppele. Milline on jäätmete kui teisese toorme taaskasutuse seis praegu ja suund homseks? Olen rääkinud.

13:55 Keskkonnaminister Marko Pomerants
Aitüma, väga tore küsimus! Mul on hea meel teile raporteerida, et meil on olmejäätmete taaskasutamise vallas edusamme. Samas on asja halb külg see, et kogu Eesti jäätmevoost moodustab see ainult 3%. Mis aga puutub olmejäätmetesse, siis kui meil on inimesi või ettevõtteid, kes tahavad välja tulla plaaniga kuhugi mingisugune prügimägi rajada, siis nad on valel teel. Tänu Iru jäätmepõletustehasele on olmejäätmete taaskasutus heal järjel ja ainult 6% nendest jäätmetest läheb ladestamisele.
Aga kui me võtame jutuks olmejäätmete ringlusesse võtu, siis tuleb tunnistada, et olukord on muret tekitav. See näitaja on praegu umbes 30%. Just nii suurel hulgal on meil materjal sorditud – klaas, paber, plast ja metall eraldatud – ja sellest kõigest saab midagi toota. Põhjust rõõmustada seega ei ole. Aastaks 2020 peame jõudma 50%-ni ja seetõttu pole ükski samm, mis võiks meid selle eesmärgi täitmisest kaugemale viia, teretulnud. Korraldatud jäätmevedu ja kohalike omavalitsuste osalus selles protsessis on olulise tähtsusega. Mis puutub kaevandamisjäätmetesse, siis kindlasti on selleski vallas veel muret küll. Mida me oleme teinud? Näiteks võib tuua hiljutise jäätmete lakkamist puudutava määruse. Peenpõlevkivi võib nimelt aherainest eraldada ja saada sellest kvaliteetset n-ö teisest tooret, aga kuna mahud on nii suured, siis lõplikku lahendust meil veel pakkuda ei ole.

13:57 Esimees Eiki Nestor
Rein Ratas, palun!

13:57 Rein Ratas
Tänan, härra esimees! Härra keskkonnaminister! Säästva arengu seaduse § 6 järgi tuleb taastumatu loodusvara kasutamisel lähtuda eesmärgist asendada see jäätmetega või teisese toormega. Sestap käsitleb ka Eurostat jäätmete töötluse andmeid säästva arengu näitajate plokis, mitte keskkonnaplokis. Mil määral on Eesti tööstus oma innovatsiooniprotsessis arvestanud jäätmete kui teisese toormega ja kuidas kulgeb teie ministeeriumi sellealane koostöö majandusministeeriumiga? Olen rääkinud.

13:57 Keskkonnaminister Marko Pomerants

Aitüma! Riigisisene jäätmevaldkond on Keskkonnaministeeriumi korraldada ja majandada. Ennekõike puudutab see pakendiseadusest tulenevat. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium on nendes protsessides osalenud seadusaktide väljatöötamisel oma sõna öeldes, nii nagu see kooskõlastamise raames käib. Kas on olnud mingisuguseid erilisi initsiatiive? Vastus on, et minu teada mitte. Mis puudutab tööstuse panustamist sellesse protsessi, siis minu arvates koostöös meie ministeeriumi haldusala valdkonnainimestega on see pidev. Kui aga küsimus on lahendustes, mis võimaldaksid suure jäätmemassiga juba lähitulevikus hakkama saada, siis siin endiselt märkimisväärseid rõõmusõnumeid ei ole.

13:59 Esimees Eiki Nestor

Austatud Riigikogu ja austatud valitsusliikmed! Kell on nii palju, et ei jõua enam küsida ega vastata. Infotund on lõppenud. Aitäh!